

La Bisbal: els premis Pere Lloberas

Santi Soler
M. Salut Coll

La Bisbal d'Empordà se suma a les poblacions que en els darrers anys han convocat premis literaris de recerca, amb el premi que porta el nom de l'insigne bisbalenc Pere Lloberas.

Pere Lloberas i Vidal (la Bisbal d'Empordà, 1896-1987), exemple de civisme i catalanitat, va ser alcalde de la ciutat de l'any 1931 al 1934, període recordat com un dels més fructífers en la història municipal de la ciutat del Daró. A part de les seves inquietuds culturals i catalanistes que de ben jove el portaren a presidir la Societat l'Escut Emporità, cal destacar la fermesa i la fidelitat als seus principis, com demostrà un cop acabada la Guerra Civil, en refusar qualsevol col·laboració amb el règim franquista. D'ençà dels anys cinquanta, en què comença a publicar la seva obra, Pere Lloberas es converteix en l'autèntic cronista de la seva ciutat. Ha estat de justícia que els actuals premis bisbalencs perpetuessin el nom i la figura d'aquest bisbalenc il·lustre que tant va fer per divulgar la història de la seva vila.

Aquest premi instituït per l'Ajuntament de la Bisbal ha estat objecte, el 1992, d'un replantejament, tan necessari com beneficiós, que l'ha convertit en una beca d'investigació.

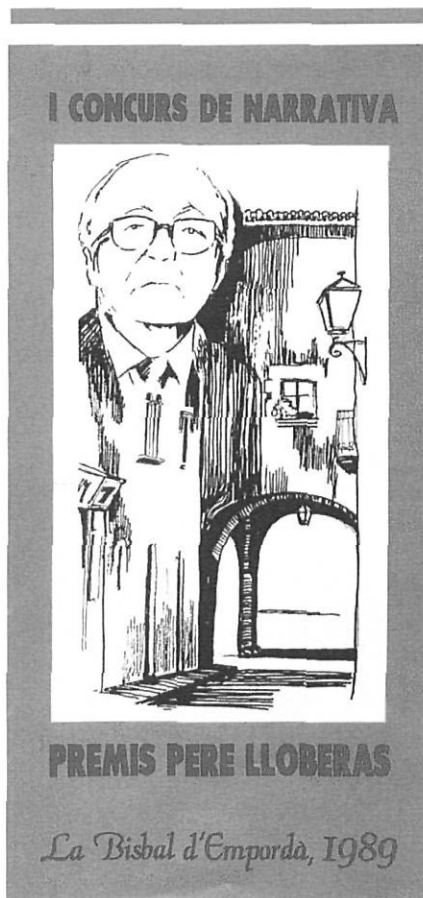
El premi Pere Lloberas, com les altres viles i ciutats de la nostra geo-

grafia, representa un al·licient més per estimular la recerca, desgraciadament sempre poc atesa, i enriquir i animar la vida cultural. Tanmateix, parlar de premis, a la Bisbal, no ve pas de nou.

En efecte, en parlar de l'actual premi Pere Lloberas no podem pas oblidar tota la tradició cultural, malauradament truncada per la guerra i els posteriors anys de dictadura: tota aquella vida cultural de la darrereria del segle passat i primer terç del present que tan nostàlgicament ens evoca i recorda el mateix Pere Lloberas en les seves obres, «aquell ambient cultural i artístic que donava sentit i ànima a les realitzacions materials» i que refermava el prestigi de la capital del districte.

Certament que si comparem el panorama actual amb el d'aquells anys comprovarem que la distància que ens separa no és únicament temporal. Ens trobem molt lluny de la situació d'aquells anys quan, a l'encara vila, existien penyes literàries, teatres, diverses publicacions periòdiques i, evidentment, també premis literaris.

Pel que fa a aquests premis trobem com l'any 1885 un grup d'amics influïts pels aires de la Renaixença i que s'autoanomenaven «Los sis parells de bisbalencs» organitzen, amb el suport de l'Ajuntament, els primers Jocs Florals o certamen literari, segons la terminolo-

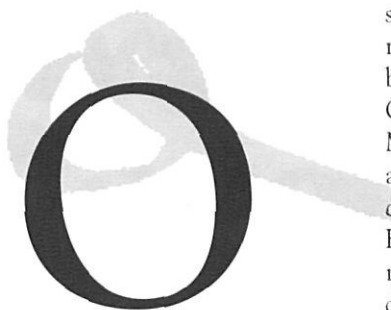
gia de l'època, els quals foren presidits per l'il·lustre historiador de l'Empordà i jurisconsult Josep Pella i Forgas.

En aquesta convocatòria i en les que la succeïren no es premiaven únicament composicions poètiques, sinó també treballs de caràcter històric que contribuïssin a enaltir la Pàtria i el seu esplendorós passat. Així, per exemple, en el marc d'aquell certamen de l'any 1885, trobem que l'arxiver i reconegut historiador de la Corona d'Aragó, F. A. de Bofarull, guanyà el premi concedit per l'Ajuntament amb un documentat treball sobre la figura de Gilabert de Cruïlles. Així mateix, el bisbalenc Josep Maria de Ferrer aconseguí un premi similar, de caràcter també històric, amb un treball sobre la Guerra del Francès, que és segurament l'única cosa que tenim escrita sobre aquest període.

La presència de personatges com mossèn Cinto Verdaguer, convidat a presidir els Jocs Florals de l'any 1901, Domènech i Montaner, Artur Vinar-dell, Ramon E. Bassegoda o Salvador Albert i Pey ens poden donar fe de l'interès i la importància d'aquestes convocatòries literàries promogudes pels bisbalencs.

Aquella primera iniciativa de «Los sis parells de bisbalencs», amb el suport de les autoritats locals, la veurem repetir successivament en altres ocasions per altres grups com «Els animadors de les lletres pàtries» o bé, ja en el nostre segle, per l'Associació l'Escut Emporità, que els organitzà fins a l'any 1911. A voltes també organitzats per entitats foranes, però vinculades al país, com l'Ateneu Empordanès de Barcelona, que l'any 1919 organitzà a la Bisbal els Jocs Florals de l'Empordà.

Com a tot arreu, la Guerra Civil i els anys que la succeïren posaren fi a

totes les iniciatives culturals que maduraren en el primer terç d'aquest segle. Als anys seixanta, però, és interessant la inquietud d'un grup de joves bisbalencs que, a través del Foment Catòlic i en el marc de les Festes de la Mare de Déu de la Pietat, s'entestaren a organitzar el I Concurs literari i Festa de les lletres catalanes al Baix Empordà, que emulaven l'estil i l'esperit de les famoses festes literàries que d'ençà de 1944 reunien la intel·lectualitat catalana a Cantonigròs (Osona). Consegüentment estava, doncs, en la línia d'activitats que es feien en molts llocs que responien al moviment de resistència cultural d'aquell temps.

La convocatòria disposava de quatre premis, el «Ciutat de la Bisbal», destinat a poesia, «Entre tots ho farem tot», destinat a assaig, el «Les Gavarres», a la millor narració o novel·la curta, i l'«Empordà», al millor article crític sobre l'obra literària de l'escriptora empordanesa Víctor Català.

L'interès despertat per aquests premis sorprengué els mateixos organitzadors amb una allau d'obres rebudes d'arreu dels Països Catalans. Estava previst que els premis els adjudiqués un jurat format pels senyors Jordi Sarsanedas, Joan Triadú, Joan Colominas, Josep Vicente i Joan Clares com a secretari. Malgrat l'interès despertat i la il·lusió dipositada, ni el concurs ni la festa s'arribaren a realitzar. Les condicions generals que els organitzadors fixaven per al premi «Entre tots ho farem tot» no van ser compatibles amb el paper dels elements reaccionaris i del governador civil del moment, ja que la condició indispensable que havien de reunir els treballs era que els temes fossin tractats en un sentit integrador de Països Catalans.

Els premis Pere Lloberas s'instauraren l'any 1989 i al llarg dels quatre

anys d'existència pateixen importants modificacions que fan que el premi, que havia començat com una barreja de narrativa i assaig alhora, s'hagi convertit en una beca per al desenvolupament d'un projecte de treball d'investigació o d'assaig sobre la Bisbal o la seva comarca. Així el premi adquireix identitat pròpia i com que *pretén fomentar l'estudi d'aspectes relacionats amb aquesta àrea geogràfica* dóna més sentit a la seva denominació, ja que pot aplicar-se molt millor a un premi destinat a fomentar l'estudi d'aspectes paral·lels als que ell tractava que no pas a un premi literari de narrativa.

No obstant això, hem de valorar molt positivament els premis dels anys 1989, 1990 i 1991, sota l'antiga fórmula, ja que, per una banda, alguns dels seus guanyadors van resultar guardonats posteriorment en reconeguts certàmens literaris i, per altra, van aconseguir reunir com a jurat excepcionals personalitats molt vinculades a la població i a la cultura.

Els canvis que s'han portat a terme durant aquesta curta trajectòria no han volgut provocar mai una *ruptura de la línia a seguir ni de la coherència interna*. Tot al contrari, s'ha pretès anar resolent els possibles errors i intentar trobar la millor fór-

mula per donar als premis la categoria i el prestigi que es mereixen.

Actualment el premi està dotat amb cinc-cents mil pessetes, que es donen a un projecte inicial a partir del qual el guanyador, en un termini previst i amb l'assessorament d'un tutor que el mateix jurat escull, ha d'elaborar el treball definitiu. Són condicions *indispensables que els treballs facin referència a qualsevol tema relacionat amb la Bisbal d'Empordà o la seva comarca, i que siguin originals i inèdits*.

En l'edició del 1992 el jurat, format per Joan Badia (historiador), Joan Cals (economista), Joan Nogué (geògraf), Jordi Estivill (sociòleg), Llorenç Prats (antropòleg), Josep Lloberas (fill del personatge que dóna nom als premis) i Antoni Gustems (alcalde la Bisbal d'Empordà), va premiar el treball *Projecte per a la descripció (catalogació), microfilmació i estudi de l'Arxiu Carmany de Corçà* presentat per P. Gifre, X. Soldevila i S. Soler.

Aquest any el Premi arribarà a la seva cinquena edició i cal que aquesta sigui el punt d'arrencada per iniciar el camí que ha de donar-li el prestigi desitjat per tots. Cal que s'uneixin esforços per aconseguir el principal objectiu que es proposa: ampliar i difondre els estudis i els coneixements sobre la Bisbal i el seu territori.

P

Premis
Pere Lloberas

ASSAIG HISTÒRIC - II CONCURS D'ASSAIG HISTÒRIC - II CONCURS D'ASSAIG HISTÒRIC - II CONCURS D'ASSAIG HISTÒRIC - II CONCURS D'ASSAIG HISTÒRIC

La Bisbal d'Empordà, 1990.